

Sodišče: Višje sodišče v Ljubljani

Oddelek: Gospodarski oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSLJ:2014:I.CPG.707.2014

Evidenčna številka: VSL0073362

Datum odločbe: 10.09.2014

Senat, sodnik posameznik: dr. Peter Rudolf (preds.), Mojca Hribnik (poroč.), Danilo Ukmar

Področje: OBLIGACIJSKO PRAVO - POGODBENO PRAVO

Institut: distribucijska pogodba - razlaga pogodbe - enakopravnost udeležencev v obligacijskih razmerjih - dobropis - stvarna napaka - odprava napake

Zveza: OZ člen 4, 82, 82/2, 461, 468.

Jedro

Sporno določilo distribucijske pogodbe, po kateri aktivnosti v zvezi z reklamiranjem dobavljenega *izdelka* izvaja tožnik, je treba razumeti tako, da je bilo potrebno soglasje toženca za posamezno akcijo. Drugačna razlaga (da je o tem lahko odločal sam tožnik) namreč ne ustreza temeljnemu načelu enakopravnosti udeležencev v obligacijskih razmerjih.

Izrek

I. Pritožbi se ugodi in se sodba sodišča prve stopnje v izpodbijani I. in III. točki izreka spremeni tako, da se glasi:

"I. Sklep o izvršbi Okrajnega sodišča v Ljubljani VL 43853/2012 z dne 2.4.2012 se razveljavi v 1. in 3. odstavku izreka za znesek 4.712,60 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 15.1.2012 dalje do plačila ter izvršilne stroške v višini 36,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 13.4.2012 dalje do plačila in se tožbeni zahtevek v tem delu zavrne.

III. Tožeča stranka je dolžna toženi stranki povrniti 1.025,15 EUR pravnih stroškov, v 15 dneh, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od poteka roka za prostovoljno izpolnitev dalje do plačila."

II. Tožeča stranka je toženi stranki dolžna povrniti 653,40 EUR pritožbenih stroškov, v 15 dneh, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od poteka roka za prostovoljno izpolnitev dalje do plačila, svoje pritožbene stroške pa nosi sama.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo razsodilo, da sklep o izvršbi Okrajnega sodišča v Ljubljani VL 43853/2012 z dne 2.4.2012 ostane v veljavi v 1. in 3. odstavku izreka za znesek 4.712,06 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 15.1.2012 do plačila in izvršilne stroške v višini 36,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 13.4.2012 dalje do plačila (I. točka izreka). V preostalem delu, to je za znesek 4.695,55 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 15.1.2012 dalje do plačila, je sklep o izvršbi v 1. odstavku izreka razveljavilo ter tožbeni zahtevek zavrnilo (II. točka izreka). Toženi stranki je naložilo, da tožeči stranki povrne 246,05 EUR pravnih stroškov (III. točka izreka).

2. Zoper del sodbe, kjer je bilo tožbenemu zahtevku ugodeno (I. in III. točka izreka), se pravočasno pritožuje toženec iz vseh pritožbenih razlogov po 338. členu Zakona o pravdnem postopku (ZPP). Pritožbenemu sodišču predlaga, da izpodbijano sodbo spremeni tako, da sklep o izvršbi tudi v preostalem delu razveljavi in tožbeni zahtevek zavrne. Sodišču očita, da je zmotno ugotovilo vsebino dveh računov (št. 120071 v znesku 1.357,92 EUR ter št. 120077 za znesek 750,00 EUR), saj sta bila izdana za opravljeno oglaševanje ter dodatno izpostavitev *izdelka* (te je sodišče sicer po temelju zavrnilo) in ne za stroške cenovne aktivnosti. S tem je sodišče zagrešilo procesno kršitev po 15. točki drugega odstavka 339. člena ZPP. Sicer vztraja na stališču, da teh stroškov ni dolžan plačati. Med pravnima strankama je bilo ustno dogovorjeno, da se cenovne aktivnosti sproti usklajujejo oziroma potrjujejo in je drugačen zaključek sodbe napačen. V pogodbi je bilo o tem dogovorjeno le na splošno in je zato logično, da sta se stranki o obsegu storitev dogovarjali sproti. To sta v svoji izpovedbi potrdili priči B. R. in M. R. Sodišče ne bi smelo slediti drugačni izpovedi priče B., saj ta ob sklepanju pogodbe ni bila prisotna. Ker je bil tudi toženec plačnik teh storitev, je imel pravico odločati o tem, koliko akcij se bo izvedlo in kakšna je višina popusta. Pogodbeno voljo bi morale sodišče razlagati v luči načel obligacijskega prava (vestnosti in poštenja ter skrbnosti dobrega strokovnjaka), česar tožnik z enostranskim odločanjem ni spoštoval in zato do zahtevanega plačila ni upravičen. V skladu z določbo 16. člena distribucijske pogodbe so morala biti obvestila in potrditve naročil dane pisno, kar dokazuje, da je bila potrebna potrditev toženca. Sodišče protispisno navaja, da zgolj eno elektronsko sporočilo tega ne dokazuje, saj je bilo takšnih sporočil več. V sporočilu z dne 12.4.2011 tožnik toženca sprašuje, ali se strinja z akcijo v drogeriji oziroma navaja, da bi imeli akcijo. Toženec v sporočilu z dne 13.4.2011 akcij ni potrdil, po tem datumu pa o njih ni bil več obveščen in jim torej ni mogel nasprotovati. Sodišče ni ocenilo dejstva, da so bili računi izdani šele po enostranski odpovedi pogodbe. Sodba tudi nima razlogov o tem, ali so bile akcije sploh izvedene ter v kakšnem obdobju, od česar je odvisna višina te terjatve. S tem je zagrešilo absolutno bistveno kršitev določb postopka po 14. točki drugega odstavka 339. člena ZPP. Glede terjatve, ki se nanaša na blago s pretečenim rokom trajanja (račun št. 120086), pritožba opozarja, da gre za stvarno napako *izdelka*. Tožnik bi jo zato moral grajati skladno z določili distribucijske pogodbe ter Obligacijskega zakonika (OZ). Tega nedvomno ni storil in blaga po tem, ko ga je prejel od trgovcev, tudi ni vrnil tožencu. Razlogi sodbe, da to ni pomembno, ker bi tudi sam toženec uničil izdelke, so zgrešeni, saj gre za to, da ni bilo mogoče preveriti, ali gre dejansko za blago s pretečenim rokom.

3. Tožnik v odgovoru na pritožbo predlaga zavrnitev pritožbe ter priglaša stroške postopka.

4. Pritožba je utemeljena.

5. Pritožbeno sporno je presojalo le plačilo računov, ki jih je tožnik izdal v zvezi s cenovnimi akcijami po distribucijski pogodbi (št. 120071 do 120082 v skupnem znesku 4.650,87 EUR) ter za izdelke s pretečenim rokom trajanja (račun št. 120086 v znesku 61,19 EUR), saj v preostalem delu tožnik s tožbenim zahtevkom ni uspel (II. točka izreka) in se zoper takšno odločitev sodišča prve stopnje ni pritožil.

6. Pritožbeno sodišče je sodbo v tem delu preizkusilo glede pritožbenih razlogov, ki jih uveljavlja pritožba, kot tudi glede kršitev, na katere pazi po uradni dolžnosti (drugi odstavek 350. člena ZPP). Pri tem je ugotovilo, da je sodišče prve stopnje napačno uporabilo materialno pravo, kot mu to utemeljeno očita pritožba.

Glede stroškov cenovnih aktivnosti

7. Izpodbijana sodba je v zadostni meri obrazložena in vsebuje razloge o vseh odločilnih dejstvih, tako da jo je mogoče preizkusiti, zato v pritožbi zatrjevana kršitev po 14. točki drugega odstavka 339. člena ZPP ni podana.

8. Pač pa pritožba utemeljeno graja materialnopravni zaključek sodbe, da je imel tožnik že na podlagi same pogodbe pravico, da sam odloča o posameznih akcijah (kot je pogodbo razumel tožnik) in da za to ni potreboval vsakokratnega soglasja toženca (kot je menil toženec) in je torej kljub njegovemu nestrinjanju z akcijami te stroške dolžan plačati.

9. V distribucijski pogodbi sta se pravnici stranki med drugim dogovorili, da bo tožnik izvrševal marketinške in propagandne dejavnosti v zvezi z napitki iz aloe vere, ki mu jih po pogodbi dobavlja toženka. Med takšne aktivnosti sta uvrstili tudi cenovne akcije (gre za prodajo po znižani ceni 10% do 15% za časovno omejeno obdobje), pri čemer finančne posledice, to je razliko do polne cene, nosita obe pogodbeni stranki (vsaka polovico).

10. Tak dogovor je bil med strankama sporen in ga je torej potrebno razlagati. Razlaga pogodbenega določila mora ustrezati namenu strank ter splošnim načelom obligacijskega prava, kot to določa 2. odstavek 82. člena OZ. Stališče, kot ga je zavzelo sodišče prve stopnje, da je tožnik lahko sam odločal o posameznih akcijah in da za to ni potreboval vsakokratnega soglasja toženca, po presoji pritožbenega sodišča temu ne ustreza. Za toženca bi to namreč (lahko) predstavljalo prekomerno breme, saj je po pogodbi tudi sam dolžan kriti stroške in takšna široka razlaga ne ustreza načelu enakopravnega položaja pogodbenih strank (4. člen OZ). Da sta se stranki morali strinjati s posameznimi akcijami (tudi zaradi dogovora o delitvi stroškov), potrjuje tudi dopis toženca z dne 13.4.2011 v prilogi B5, da s predlagano akcijo v trgovinah T. ne soglašajo zato, ker se jim to finančno ne pokriva. Drugačnega zaključka ne omogoča niti izpoved priče J. B., da o soglasju toženca nikoli ni bilo govora (na katero je svojo odločitev oprlo sodišče prve stopnje). Takšna izpoved se namreč ne nanaša na fazo same sklenitve pogodbe (ob kateri priča ni bila prisotna), pač pa na izvrševanje pogodbe (pri kateri je aktivno sodelovala), kar pa za razlago tega, kaj so imele stranke v mislih s takšnim dogovorom, ne more biti odločilno. Za odločitev pa sicer ni relevantna določba 16. člena pogodbe, na katero se sklicuje pritožba, saj ta govori o pisnem naročilu samih izdelkov (napitkov) in se torej ne nanaša na akcije.

11. Ob ugotovljenem in nespornem dejstvu, da tožnik za izvedene akcije ni imel odobritve toženca in s tem tudi ne pogodbene podlage za vtoževano plačilo, zahtevak 4.650,87 EUR ne more biti utemeljen in bi ga moralo sodišče prve stopnje zavrniti.

12. Pritožba ima tudi prav, da se računa 120071 v znesku 1.357,92 EUR in računa 120077 v višini 750,00 EUR nanašata na stroške dodatne izpostavitve *izdelka* v trgovinah, katerih plačilo je sodišče prve stopnje (po temelju) zavrnilo, ker gre za aktivnost, ki jo po pogodbi izvaja toženec (primerjaj razloge sodbe v točki 14). Tožencu je bilo torej plačilo teh dveh računov naloženo neupravičeno, saj v pogodbi zanj ni podlage.

13. Ker je pritožba utemeljena že iz zgoraj navedenih razlogov, pritožbeno sodišče ne odgovarja posebej na

ostale pritožbene navedbe (glede dejstva, da so bili računi izdani po odstopu tožnice od pogodbe ter glede tega, ali so bile akcije sploh izvedene), saj te za odločitev niso relevantne.

Glede proizvodov s pretečenim rokom trajanja

14. Pritožba utemeljeno graja tudi odločitev sodišča, po kateri je toženec dolžan plačati njihovo protivrednost (računu št. 120086 v znesku 61,19 EUR). Sodišče prve stopnje je sicer pravilno izhajalo iz določbe 7. člena distribucijske pogodbe, ki za tak primer predvideva, da toženka tožnici izstavi dobropis. Vendar spregleda, da gre pri tem za stvarno napako, glede na to, da izdelki nimajo pogodbeno dogovorjenih lastnosti (rok trajanja od 24 do 18 mesecev). Izdaja dobropisa tako predstavlja zgolj tožnikovo izbiro načina odprave napake (468. člen OZ). Ne pomeni pa, da tožnik ob dobavi izdelkov nanje ni bil dolžan opozoriti, kot mu to nalaga 9. člen pogodbe ter 461. člen OZ. Na takšno naravo tožbenega zahtevka je upravičeno opozorila že sama toženka, kar je sodišče prve stopnje neupravičeno zanemarilo. Toženka je namreč zatrjevala, da tožnik ob prevzemu izdelkov ni opozoril na napake (prim. vlogo na list. št. 45), česar tožnik ni prerekal in gre torej za priznано dejstvo (214. člen ZPP). Glede na navedeno je tožnik iz tega naslova izgubil vse pravice in torej vrednosti teh izdelkov s tožbenim zahtevkom ne more več zahtevati. Sodišče prve stopnje bi zato moralo zahtevek tudi v tem delu zavrniti.

Sklepno

15. Sodišče prve stopnje je torej napačno uporabilo materialno pravo, zato je pritožbeno sodišče pritožbi ugodilo in sodbo v izpodbijanem obsodilnem delu ustrezno spremenilo (358. člen OZ).

16. S spremembo odločitve o glavni stvari se je spremenil tudi uspeh pravnih strank, zato je pritožbeno sodišče poseglo tudi v ta del odločitve (prvi odstavek 154. in drugi odstavek 165. člena ZPP). Toženka je v postopku v celoti uspela, zato je upravičena do povrnitve nastalih stroškov. Te po odmeri sodišča prve stopnje, ki je pritožba ne graja, znašajo 1.025,15 EUR.

17. Toženka je nadalje upravičena tudi do povrnitve pritožbenih stroškov, ki znašajo 653,40 EUR in zajemajo nagrado za postopek 312,00 EUR po tar. št. 3210 ter materialne stroške po tar. št. 6002 Zakona o odvetniški tarifi (ZOdvT), povečano za 22% DDV, ter 255,00 EUR sodne takse po Zakonu o sodnih taksah (ZST-1). Tožnik pa v pritožbenem postopku ni uspel, zato sam krije stroške nastale z vložitvijo odgovora na pritožbo.

Datum zadnje spremembe: 12.11.2014